

ANNI
NISKANEN

LEMPÄÄ

— JA —

LEIVONNAISIA

TAMMI

VIPINÄÄ JA VILLASUKKIA (2024)

"Fiilistelin sarjan ekan osan Hunajaa ja houkutusia jälkeen, että kiva kun tulee vähän erilaista feelgood-kirjallisuutta, ei niin itsestäänselviä tapahtumia eikä liian siirappista. No Vipinää ja villasukkia jatkaa samaa tyyliä, on virkistävää kun on sopivaa rosoisuutta siellä täällä!"

@JONNANLUKUNURKKAUS

"Kirjan ylivoimaisesti parasta antia oli mainiosti ja niin osuvasti kuvattu pikkukylä; ihanat hahmot eri ikäluokista, yhteisöllisyys, juoruilu, toisista huolehtiminen ja kaikki mitä pikkukylään hyvine ja huonoine puolineen kuuluu. Aivan mahtavaa että tämä britti-feelgoodissa rakastamani piirre on tuotu suomi-feelgoodiin näin osuvasti ja silti nykyajassa! Seuraavaa odotellessa."

@KEYVESTI_LUETUTTA

KUOHUJA JA KISSANKELLOJA (2025)

"Suosittelen tätä kaikille, jotka kaipaavat kepeää pakoa maaseudun rauhaan, mutta hahmoja joiden elämä ei ole kuitenkaan aina vain pelkkää auringonpaistetta. Olen viihtynyt Lehmuslahdella erinomaisesti ja viihdyin tälläkin kertaa."

@IIRISLOVESBOOKS

"Kuohuja ja kissankelloja sai nauramaan ja vierittämään muutaman kyynelen tarinan mukana, mutta silti pääsee nauttimaan siitä hyvästä mielestä, jonka kirja lukijalle välittää. Täydellinen kombo etten sanoisi."

@SEIKKAILUJASIVUILLA

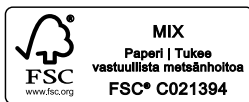
ANNI NISKANEN

Lempeä ja leivonnaisia

TAMMI

HELSINKI

1. painos

© Anni Niskanen ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7809-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

1

Kassakoneen rahalaatikko kolahti auki ja osui auetessaan Hillaä ikävästi vatsaan. Hilla inhosi laitteen automaattista toimintoa sydämensä pohjasta ja pamautti laatikon kiinni niin kovaa, että koko kassakone tärähti.

”Kuittia?” hän kysyi tiskin toisella puolella seisovalta asiakkaalta, jolle oli juuri myynyt pari riviä Lottoa ja kaljatölkin.

”Ei se verotukseen mene kuitenkaan”, mies totesi ja naureskeli omalle vitsilleen makeasti. Hilla yritti vääntää suupieliään tekopirteään hymyyn, vaikka tämä oli jo kolmas kerta tänään, kun hän kuuli saman kuluneen lohkaisun. Ja kello oli vasta kymmenen aamulla.

”Huomenta, mitäs sinulle?” Hilla kysyi seuraavalta asiakkaalta rutistettuaan edellisen hylkäämän kuitenkin roskakoriin. Turhaa paperijätettä sekin, hän ajatteli.

”Tupakkaa”, keltaisiin työvaatteisiin sonnustautunut ukko murahti ja löi tiskille ryppyisen, elämää nähneen setelin.

Hilla huokaisi sisäisesti. Mies oli kanta-asiakas, kävi Lehmuslahden kioskillä kaksi kertaa päivässä ostamassa aina yhden ja saman tupakka-askin eikä koskaan osannut edes tervehtiä. Tupakan merkistä tai väristäkään hän ei

koskaan sanonut mitään vaan oletti, että myyjä tiesi mitä haluttiin. Tällaisia tapauksia tuli valitettavan usein vastaan pienen kylän kioskissa, jossa monet kanta-asiakkaat toistuvine tarpeineen kyllä tunnistettiin, mutta olisihan se nyt kiva, jos he olisivat edes hieman vaivautuneet panostamaan kommunikointiin.

Hilla haki askin kaapista ja löi hinnan kassaan. Tällä kertaa hän ehti väistää avautuvaa laatikkoa. Mies tunki tupakat ja vaihtorahat likaisen työtakin taskuun ja lähti sanomatta mitään.

”Kiitos hei”, Hilla mutisi itsekseen ennen kuin heitti tämänkin asiakkaan kuitin tiskin alla olevaan roskakoriin. Hän ei ollut edes ehtinyt tarjota sitä kiireessä poistuneelle ukolle.

Kahvinkeitin ilmoitti äänimerkillä täyttäneensä taas yhden pumpputermoksen. Hilla nosti säiliön sivuun, heitti purut biojätteeseen ja latasi keittimen uudelleen. Se kannatti pitää aina valmiudessa, varsinkin aamuisin kun kioskilla notkuvat kahvirinkiläiset kokoontuivat puimaan tuoreita uutisia ja päivittelemään kylällä kuulemiaan juoruja. Heistä ensimmäiset odottivat yleensä jo oven takana, kun aamuvuorolainen avasi kioskin, ja loput valuivat paikalle yhdeksään mennessä. Hillan mielestä he olivat ihan hauskaa porukkaa ja ottivat usein myös myyjän osaksi keskusteluitaan, varsinkin jos uskoivat hänen tietävän jonkin mehukkaan juorun. Kioskin kassalla kuuli ja näki kaikenlaista. Vähän liikaakin, jos Hillalta kysyttiin, mutta kahvirinkiläisille ei mikään tuntunut riittävän.

Tältä aamulta juorut oli jo käyty läpi, joten porukka oli hajaantunut ja Hilla jäänyt täysin yksin. Hän hyödynsi hiljaisen hetken käymällä vessassa ja vaihtoi sen jälkeen kahvit tuoreisiin. Vanhaa sumppia loiskahti melkein

kengille, kun Hilla kaatoi termosten pohjalle jääneet nesteet viemäriin. Kirouksia itsekseen mutisten hän pyyhki lattian kuivaksi.

Takahuoneessa soiva kello ilmoitti uuden asiakkaan saapumisesta, vaikka tulijan kuuli kyllä muutenkin. Kanta-asiakkaisiin kuuluva matami lyllersi tiskille ja tapitti kassan taakse palaavaa myyjää pistävästi.

”Huomenta”, Hilla tervehti.

”Minulle on täällä paketti”, nainen ilmoitti.

”Okei. Posti, Matkahuolto, Schenker vai joku muu?” Sormi häilyi jo kassan kosketusnäytön yllä, valmiina avaamaan uuden sovelluksen. Kioski oli kylän ainoa pakettipiste, joten sinne kasautuivat kaikkien kuljetusfirmojen toimitukset. Vaihtoehtoja löytyi.

”Mistä minä tiedän! Täällä se paketti on”, nainen äsähti kiukkuisesti.

Ihastuttava päivänsäde vastassa, jälleen. Väsymys alkoi nakertaa jaksamista. Matami selvästi oletti Hillan tietävän paitsi hänen nimensä myös paketin lähettäjän, kuljetusfirman ja tarkan sijainnin hyllyissä ilman että joutuisi antamaan minkäänlaista tietoa. Näitäkin tapauksia pääsi käsittelemään melkein päivittäin. Ihmisten oli jotenkin vaikea ymmärtää, ettei työntekijä osannut lukea ajatuksia tai paikantaa sitä tiettyä Kiinasta tilattua muovikrääsäpakettia kymmenien vastaavien joukosta. Varsinkin nyt, kun Black Fridayn alennusmyyntiostoksia vyöryi sisään ovista ja ikkunoista ja joulusesonki lähestyi, paketteja oli kaikkialla. Kattoa kohti kurottavia kasoja lojui tiellä nou-toa odottamassa.

”Se lukee siinä saapumisilmoituksessa”, Hilla vastasi rauhallisesti eikä tehnyt elettäkään lähteäkseen takahuoneeseen etsimään pakettia ilman tarkempia tietoja.

”No jo on, kun ei edes omia tavaroitaan saa ilman jotain ihmeen viestiä”, matami ärisi kaivellessaan toppatakkinsa taskuja. ”Katso sieltä”, hän sanoi ja heitti kännykkänsä tiskille.

Periaatteessa asiakkaiden puhelimiin ei saanut koskea, mutta Hilla oli jo kauan sitten oppinut, että vanhempien ihmisten kanssa tällaisesta asiasta ei kannattanut jäädä vääntämään. Oli paljon nopeampaa naputella itse viesti esiin ja ojentaa kapula takaisin kuin alkaa neuvoa, mitä nappia piti painaa ja mistä kohtaa viestiä tarvittavat tiedot löytyivät.

Hilla näppäili kaikessa rauhassa tiedot koneelle ja etsi paketin. Tummanharmaaseen muoviin kääritty Kiinan ihme lähti puhisevan rouvan matkaan. Kioskilla aloitettuaan Hilla oli järkyttynyt siitä tavarán määrästá, jota ihmiset tilasivat kiinalaisista halpatavarakaupoista. Pie-niá harmaita muovikääröjä tuli joka päivä, ja kädet olivat aina liasta tahriutuneet niiden hyllytyksen jälkeen, jos ei käyttänyt hanskoja. Ties missä nekin pyörivät matkansa aikana. Hilla värähti inhosta.

Puoliltapäivin alkoi jokapäiväinen ruuhka, kun kylälle asioitaan toimittamaan tulleet eläkeläiset tulivat juomaan päiväkahvit ja osallistumaan Veikkauksen peleihin. Hilla tulosti kasoittain Loton, Eurojackpotin ja Kenon kuponkeja, tarkisti vanhoja ja kuunteli toisella korvalla, kun jotkut valittelivat huonoa tuuriaan. Arpojakin meni ja hiljaisina hetkinä Hilla täytti uusia telineeseen, josta asiakkaat saivat osoittaa haluamansa.

”Mikäs laitetaan?” Hilla kysyi jälleen, ties monettako kertaa, ja kuljetti sormiaan Casino-arpojen rivistön yllä.

”Se tietenkin, jolla voittaa pääpotin”, iäkäs mies totesi ja nauroi.

Luuletko että olisin täällä töissä, jos tietäisin millä näistä voittaa 250 000 euroa, Hilla ajatteli kyllästytneenä ja nappasi yhden arvoista. Mies halusi vielä Ässä-arvankin ja toisti äskeisen vitsinsä, vaikka Hilla ei enää edes kysynyt toiveita lipareen valintaan.

”Kuittia?”

”Ei kiitos, ei parane vaimolle näyttää”, mies totesi lähtiessään ja toivotti päivänjatkoa.

Iltavuorolaisen tullessa töihin puoli kolmen aikaan Hilla täydensi parhaillaan karkkivalikoimaa. Olga tervehti hyllyn edessä kyykistelevää kollegaa ja meni takahuoneeseen vaihtamaan työpaidan ylleen. Mustiin t-paitoihin oli painettu energiajuomamainos. Hillaa ärsytti käyttää niin rumaa vaatetta, mutta onneksi kuva vaihtuisi kampanjan loppuessa. Tilalle tulisi varmaan limsamainos, tai mitä ensi kuussa olisikaan tarjouksessa.

Olga tuli tiskin taakse oman vaihtokassansa kanssa. Hilla kirjautui ulos päästään työkaverin aloittamaan vuoronsa. Päivän viimeistä pakettikuormaa odotellessaan hän siivoili takahuonetta ja jutteli samalla niitä näitä Olgan kanssa.

Heidän lisäksi Lehmuslahden kioskillä oli kaksi muuta työntekijää, toinen heidän laillaan täysillä tunneilla ja toinen osa-aikaisena apulaisena. Kaikki muut olivat tukevasti keski-ikäisiä äiti-ihmisiä, ja he olivat alusta saakka suhtautuneet Hillaan jotenkin hajamielisesti, ihan kuin hänellä ei olisi väliä. Aluksi se oli häirinnyt Hillaa. Hän oli ihmetellyt, oliko suututtanut naiset vai miksi he kohtelivat häntä niin välinpitämättömästi, mutta siihenkin oli ajan mittaan tottunut. Nykyisin Hilla suhtautui työkavereihinsa samalla tavalla kuin asiakkaisiin. Hän

ei yrittänytkaan jutella muuta kuin kevyttä small talkia ja puhui työasioistakin lähinnä silloin, kun oli jotain tärkeää.

”Äh, posti on taas myöhässä”, Hilla totesi vilkaistessaan kelloa.

”No mihinpä sinulla kiire on”, Olga totesi naputellessaan Veikkaus-koneen näyttöä.

Kotiin, Hilla ajatteli. Vaihtamaan päälle jotain mukavampaa. Syömään muutakin kuin rasvaista valmisruokaa. Olemaan yksin, ihanassa hiljaisuudessa. Nukkumaan. Hän ei kuitenkaan sanonut vastaan, vaan antoi Olgan tulostaa rauhassa Eurojackpotin mallikuponkeja telineeseen aseteltavaksi.

”Täytä tuo juomakaappi, kun siinä kerran toimeettomana seisoskelet”, Olga sanoi huomattessaan Hillan edelleen odottavan pakettikuormaa. Aina mahdollisuuden tullen Olga yritti nakittaa omia töitään muille, mikä ei olisi ollut ongelma, jos hän olisi pyytänyt ystävällisesti. Tyly käskyttäminen sen sijaan vain ärsytti.

”Jaaha, sieltä se rekka tuleeekin”, Hilla totesi helpottuneena auton peruuttaessa kioskin ovelle ja lähti ottamaan pakettirullakoita vastaan.

Kuski tervehti heitä iloisesti ja juttelikin pari sanaa odotellessaan, että Hilla tyhjensi rullakot. Olga kihersi kassan takana, nätti hymyilevä nuorukainen taisi miellyttää silmää.

Hilla hyllytti paketit ja yritti olla aivastelematta, kun pahvista irtoava pöly sai nenän kutiamaan. Saatuaan kaiken paikoilleen hän heitti hanskat ja työpaidan kaappiin, veti oman hupparin ylleen ja tarkisti, että työavaimet olivat repussa, ennen kuin sanoi heipat tiskiін nojailevalle Olgalle.

Matka kotiin kesti verkalleen kävelen kymmenisen minuuttia. Aamuvuoroihin herääminen oli aina raskasta, mutta niissä oli se hyvä puoli, että töistä lähtiessä oli vielä lyhyen hetken valoisaa. Harmaiden pilvien peittämältä taivaalta satoi jotain, mitä ei voinut varsinaisesti kutsua lumeksi, mutta joka oli jo liian kiinteää ollakseen pelkkää vesisadetta. Se kasteli Hillan silmälasien linssit ja sumensi näkymän. Ensilumi antoi yhä odottaa tuloaan, joten kaikki oli ankean ruskeaa. Hilla keskittyi kuulokeissa soivaan musiikkiin.

Kunnalta vuokrattu rivitaloasunto oli hämärä ja hiljainen, kun Hilla astui sisään. Hän riisui kastuneet kengät tuulikaappiin ja napsautti valot olohuoneeseen.

Hiukset haisivat rasvalta ja olo oli muutenkin nuhjuinen, kuten aina työpäivän jälkeen. Työhousut Hilla vei takapihalle tuulettumaan ja raahautui sitten itse suihkuun. Jalkoja särki päivän seisomisen jälkeen, selkä oli ollut kipeä jo muutaman päivän. Onneksi hänellä olisi seuraavat kaksi päivää vapaata.

Peseydyttyään Hilla kääri hiuksensa pyyhkeen sisään ja pyyhkäisi huurtuneen peilin pintaa nähdäkseen paremmin. Pari itsepäistä ruskeaa hiussuortuvaa pyrki karkaamaan pyyhkeen alta, ja hän työnsi ne takaisin paikoilleen.

Ikuista nuoruutta lupaavat seerumit ja kosteusvoiteetkaan eivät onnistuneet häivyttämään kasvoja varjostavaa rasittuneisuutta. Virkistävä kasvonaamio tuntui ihanalta. Silmistä kuitenkin huomasi, että väsymys painoi. Siniharmaissa silmissä oli joskus aiemmin saattanut näkyä loistetta, mutta nyt nekin näyttivät lähinnä sameilta.

Rasvattuaan parhaansa mukaan uupumuksen merkit piiloon Hilla meni keittiöön. Jääkaappi pursusi leivonta-aineksia, joiden parissa hän aikoi käyttää tulevat

vapaapäivänsä, mutta nyt vatsa kaipasi tukevaa ateriaa. Rasiassa oli onneksi jäljellä vielä yksi annos risottoa. Hilla pyrki aina tekemään vapaillaan tarpeeksi ruokaa myös työpäiville, vaikka saman sapuskan puputtaminen alkoi-kin usein tynpiä. Näin syömään pääsi heti vuoron jälkeen ja aikaa vapautui kaikelle muulle.

Tosin mihin hän lisääaikaa muka tarvitsi? Mitään hirtittävän järjestyttävää Hillan elämässä ei koskaan tapahtunut. Arki oli tasaisen harmaata. Hän koki olevansa täysin jumissa.

2

Asetettuaan viimeisen vadelman kakun päälle Hilla huoahhti hiljaa ja perääntyi ihailemaan aikaansaannostaan. Kakun leipominen oli vienyt melkein koko päivän, mutta lopputulos oli onneksi jälleen ajan ja vaivan arvoinen.

Kolmikerroksinen suklaalla kuorrutettu, vadelmilla ja pursotuksilla koristeltu kakku oli jylhä näky. Sen sisään Hilla oli taiteillut vadelmanmakuisen moussetäytteen. Leikattaessa kakku näyttäisi varmasti upealta.

Sitä ennen täytyi kuitenkin ottaa lisää kuvia. Hilla oli kuvannut koko leivontaprosessin videolle ja leikkaisi sen myöhemmin lyhyeksi, Instagramiin sopivaksi versioksi. Lisäksi valmis kakku piti kuvata jokaiselta kantilta ja parissa eri paikassa, vasta sitten hän malttoi leikata siitä palan lautaselle ja maistaa. Moussetäyte oli juuri sopivan ilmavaa, ja vadelman hieman kirpeä maku sopi täydellisesti yhteen paksun, mehevän suklaapohjan ja kuorruksen kanssa.

Syödessään Hilla julkaisi maistiaiskuvan Instagramin tarinoihin. Laajemman julkaisun kuvineen ja videoineen hän tekisi vasta illalla. Saatuaan lautasen tyhjäksi hän leikkasi kakusta kolme reilua viipaletta. Yhden hän laittoi rasiassa pakastimeen, muut jääkaappiin myöhempää

herkuttelua varten. Sitten Hilla peitti jäljellä olevan kakun kuvulla, puki ulkovaatteet ja suuntasi kantamuksineen tien toiselle puolelle.

Puutarhatonttu tervehti tulijaa ovella, johon kiinnitetyssä, käsin kaiverretussa kyltissä luki *Savolainen*.

”Kas, sieltähän saapuu lempinaapurini!” Teppo tervehti avatessaan oven. Hilla tuhahti, vaikkei ihan pystynytään peittämään hymyään. ”Enkä nyt ilahdu pelkistä herkuista”, Teppo vakuutti ottaessaan tottuneesti vastaan Hillan ojentaman kakkukuvun ja lähtiessään keittämään kahvia.

Ripustettuaan toppatakkinsa naulakkoon Hilla meni avuksi ja kattoi pöytään lautaset ja kupit, ennen kuin Teppo hätisti hänet sohvalle istumaan.

Vielä pari vuotta sitten Hilla oli seurustellut Tepon lapsenlapsen kanssa. Matias oli ollut ihana ja lempeä ihminen, ja hänen vuokseen Hilla oli päätenyt muuttamaan Lehmuslahdelle. Sitten suhde oli alkanut hiljalleen väljähtyä. Lopulta he olivat eronneet niin hyvissä väleissä, että vaikka Matias oli muuttanut Helsinkiin, Hilla oli jäänyt asumaan yhteiseen asuntoon ja jatkanut käyntejään Tepon luona. Nykyään kaikki miehen lapsenlapset asuivat muualla. Teppo vitsaili usein Hillan olevan kuin ottotytär, joka kävi katsomassa vanhaa pappaa, kun muut menivät menojaan maailmalla. Hillaa se vähän huvitti, sillä kävivähän Tepon lapsenlapset kylässä, kun vain Lehmuslahdelle sattuiivat. Matiakseenkin Hilla oli silloin tällöin törmännyt Tepon luona käydessään. Kovin kauaksi aikaa Hilla ei tosin niinä kertoina jäänyt vaan livahti jonkin tekosyyin varjolla pois, jottei häiritsisi miesten tapaamista.

Tepolla oli edelleen hyllyssään yhteiskuva heistä kolmesta. Se oli otettu Tepon syntymäpäivillä vajaa vuosi ennen heidän eroaan. Vaikka Hilla ja Matias hymyilivät

kuvassa iloisesti, suhde oli jo silloin ollut laimea. He olivat olleet kuin samassa sängyssä nukkuneet kämppikset, moikanneet aamuisin töihin lähtiessään ja toivottaneet illalla hyvät yöt. Matias oli viettänyt aikaa paikallisten kavereidensa kanssa, kun taas Hilla oli keskittynyt leipomiseen. Kotona he olivat katsoneet yhdessä elokuvia tai istuneet sohvalla tekemässä omia juttujaan. Lopulta Matias oli päättänyt, että haluaisi muuttaa Helsinkiin, ja yhteinen taival oli katkennut siihen. Hilla oli toivottanut hänelle kaikkea hyvää, jopa auttanut pakkaamaan ja vilkuttanut muuttoautolle niin kauan, kunnes sen perävalot olivat kadonneet näkyvistä.

Matiaksen lähdön jälkeen Teppo oli tehnyt selväksi, että erosta huolimatta Hilla olisi edelleen tervetullut hänen luokseen milloin vain. Kotonahan täällä vain olen, silloin ainakin kun en touhua kyläyhdistyksen juttuja, Teppo oli sanonut, ja asia oli ollut sillä selvä.

Nyt Teppo leikkasi suklaakakusta valtavat viipaleet heille molemmille. Hilla oli kattanut pöytään ne hienommat posliinit, kuten Teppo vanhoja Arabian kahvikuppejaan nimitti. Hänen vaimonsa, jota Hilla ei ollut koskaan ehtinyt tavata, oli eläessään hankkinut rintamamiestalon kaapit täyteen keräilyaarteita. Vaimon kuoltua Teppo oli myynyt talon, ostanut kylältä rivitaloasunnon ja ottanut mukaansa astioista rakkaimmat. Loput olivat menneet ennakoperintönä jälkipolville. Matiaksellakin oli ollut yksi sellainen astiasto, Arabian Maisemaa. Ei yhtään hänen tyyliensä, mutta tärkeä muisto mummita oli pakattu mukaan Helsinkiin lähteneeseen muuttokuormaan.

”Ai kun näyttää hyvältä! Kumpaa maitoa otat kahviisi?” Teppo kysyi heidän käydessään pöytään.

”Jos sinulla kauramaitoa on, niin sitä mieluummin”, Hilla vastasi.

”Löytyyhän sitä, oikein avaamaton purkki”, Teppo sanoi. Omaan kuppiinsa hän kaatoi punaista maitoa, se oli kuulemma parasta. Vanha lehmätilallinen, Hilla ajatteli lempeästi. Mieluiten Teppo olisi varmaan lypsänyt maitonsa suoraan lehmästä, mutta valitettavasti rivitalon pihaan sellaista ei saanut tuoda. Teppo oli kyllä joskus mittailnut pientä takapihaansa ja pohtinut, josko siihen yhden Mansikin saisi mahtumaan, mutta ihan pelkästään jälkikasvua kiusatakseen. He pitivät Teppoa vähän höperönä, vaikka todellisuudessa miehellä oli vain omintakeinen huumorintaju. Papan mieli oli oikein terävä, hän vain tykkäsi juksata muita.

Teppo pudotti kuppiinsa vielä pari sokeripalaa ja naksutti kieltään häntä tuijottavalle Hillalle.

”Kerran päivässä saan laittaa sokeria, ei vanhalta mieheltä voi kaikkia nautintoja viedä”, Teppo puolustautui. ”Sanoin minä sille lääkärillekin, että jos sokeri minulta hengen vie, niin ihan hyvän elämän olen ehtinyt elää ja makeasti lähdän.”

”Kunhan muistat ottaa lääkkeet ja seurata verensokeria, niin anna mennä vaan”, Hilla totesi. Teppo oli ikäisekseen oikein hyvässä kunnossa, mutta vastikään puhjennut diabetes pakotti vähän katsomaan, mitä suuhunsa laittoi. Eikä Hilla voinut tuomita, kun hän itse kantoi kahvipöytään toinen toistaan makeampia kakkuja. Välillä hän yritti vähentää sokerin määrää, mutta Teppo oli harjaantunut herkuttelija ja maistoi eron yhtä selvästi kuin vihi-koira haistaa riistan.

”Muistan, muistan. Maistetaas nyt tätä”, Teppo sanoi ja upotti lusikkansa kakkupalaan. Hän söi useamman

lusikallisen hyvällä halulla ennen kuin malttoi edes maistaa kahviaan. ”On kyllä hyvää. Sinun pitäisi leipoa näitä työksesi sen sijaan, että kykit siellä kioskillä.”

”Kakuista ei saa säännöllistä tuloa”, Hilla huomautti, kuten moneen kertaan aiemminkin. Teppo tiesi, ettei hän viihtynyt nykyisessä työssään, mutta palkalla sai maksettua vuokran ja muun elämisen. Eikä pikkupaikkakunnalla ollut työpaikoissa juurikaan valinnanvaraa. Oli suoranainen ihme, että Hilla oli saanut paikan melkein heti muutettuaan Lehmuslahdelle. Tosin kioskipestin oli pitänyt olla vain väliaikainen etappi sillä aikaa, kun hän etsisi jotain mielekkäämpää, mutta mitään koulutusta vastaavaa ei ollut löytynyt. Lopulta hän oli vain jäänyt paikoilleen. Ja kun Matiaskaan ei enää ollut kuluja jakamassa, niin lopputilin ottamista ei voinut noin vain harkita.

”Oletko miettinyt työskentelyä jossain kahvilassa? Tai pitopalvelun perustamista?”

”Lehmuslahdella on vain yksi kahvila”, Hilla naurahti. ”Eikä sinnekään noin vain saapastella sisään ja ilmoiteta, että tulin teille töihin. Ja pitopalvelu ei ole realistinen vaihtoehto. Yrittäjäyys on riskialtista, varsinkin tällaisella syrjäseudulla.”

Teppo maisteli kakkua pohtiva ilme kasvoillaan. Hilla jäi miettimään Lehmuslahden kahvilaa. Jokitupa oli ollut olemassa jo silloin, kun hän oli muuttanut tänne, mutta viime kesänä se oli yllättäen vaihtanut omistajaa. Asiasta oli ollut isot jutut paikallis- ja maakuntalehdissä, ja remontoidun kahvilan avajaiset olivat olleet kylillä pitkään puhetta herättänyt tapaus. Hillakin oli käynyt avajaisissa, poikennut spontaanisti sisään ohi kävellessään. Tarjottavat olivat olleet herkullisia, mutta toistamiseen Hilla ei ollut Jokitupaan palannut. Jostain syystä

kaikki sellainen aina jäi, sillä työvuoron jälkeen ei jaksanut mitään ylimääräistä. Vapapäivinä hän leipoi tai yritti vain palautua työputkista kotisohvalla.

Pitäisi käydä siellä joskus, ihan vain huvikseen, Hilla ajatteli. Hän päätti, että menisi kahvilaan heti seuraavilla vapaillaan. Tilaisi suolaista ja makeaa, juotavaksi jonkin erikoiskahvin. Istuisi pöytään kirjan tai sanomalehden kanssa ja vain nauttisi olostaan. Se voisi tehdä hyvää, sillä viime aikoina häntä oli taas väsyttänyt hirveästi. Alkavan talven synkkyydestä se johtui, töiden masentavuuden lisäksi.

”Olipa taas todella herkullista”, Teppo kehui syötyään vielä toisen palan.

”Kiitos kahvista”, Hilla puolestaan kiitti ja alkoi nostella astioita tiskikoneeseen Tepon estelyistä huolimatta. ”Tyhjennä sinä se kakkukupu, niin vien sen mennessäni”, hän antoi vanhan miehen tehtäväksi.

Aina yhteisen kahvittelun jälkeen Teppo sai pitää jäljelle jäävän osuuden. Välillä leivonnainen laitettiin pakastimeen, mutta nyt Teppo leikkasi sen paloina rasioihin ja laittoi jääkaappiin, sillä kyläyhdistyksen tutut olivat tulossa huomenna käymään.

”Tykkäävät kaikesta, kunhan se on ilmaista”, Teppo käätti.

Hillaakin hän oli viime kesänä yrittänyt houkutella mukaan kyläyhdistyksen toimintaan. Uusi puheenjohtaja oli aloittanut valtavan värväyskampanjan, jonka seurauksena ainakin paikalliset yrittäjät olivat aktivoituneet. Jokin oli kuitenkin tainnut mennä vikaan, sillä alkusyksystä vasta kesän alussa valittu puheenjohtaja oli hylännyt valtaistuimensa ja hänen tilalleen oli noussut Teppo. Ilmeisesti äkkilähdön syynä olivat olleet jatkuvat

erimielisyydet ja puheenjohtajan asiaton tunteenpurkaus julkisella paikalla. Sen verran Hilla oli ymmärtänyt Tepon ympäripyöreästä selityksestä.

”Kyllä se niin on, että paha saa palkkansa”, Teppo oli vain todennut kryptisesti.

Hilla ei ollut kysellyt enempää, ettei joutuisi mukaan Tepon juoniin, sillä hän ei todellakaan halunnut käyttää vähää vapaa-aikaansa kyläyhdistyksen touhuissa. Nyt talvella oli hiljaisempaa, mutta jonkinlaista joulunajan tempausta yhdistyksessä taidettiin suunnitella. Siihen soppaan Hilla ei aikonut lusikkaansa laittaa, vaikka Teppo kovasti yrittikin saada häntä jouluvaloja ripustamaan ja tonttuja piilottelemaan.

”Kyllä sinun ihan tosissaan kannattaisi miettiä uraa kakkujen parissa”, Teppo sanoi vielä ovensuussa. ”Keskittyä siihen, mistä pidät. Se tekee ihmiselle hyvää.”

Voi kunpa se olisikin noin helppoa, Hilla ajatteli hyvästellessään naapurinsa ja palatessaan kotiin tyhjä kakkukupu kainalossa.

3

Vastapaistettujen croissantien tuoksu oli yksi Hillan harvoista lempiasioista kioskilla työskentelyssä. Pakastetavaraa nekin olivat, kuten pullat ja kaikki muukin mitä vitriiniin kannettiin, mutta vielä hieman lämmin croissant maistui ihanalta varsinkin sellaisena aamuna, kun ei ollut ehtinyt syödä aamiaista tai kun asiakkaat ottivat hermoon.

Tänään kyse oli jälkimmäisestä.

Vapaiden jälkeen Hilla oli palannut yhden kuluttavan iltavuoron kautta takaisin aamuvuoroihin. Pari ensimmäistä päivää olivat menneet normaalisti: asiakkaat olivat heitelleet sata kertaa kuultuja vitsejään, kiukutelleet kun Postin paketti ei ollut vielääkään saapunut, ostaneet litratolkulla kahvia ja maksaneet Lotto-kuponkejaan uskoen hartaasti pääpotin voittamiseen. Mutta tänään ihmiset olivat jollain tapaa tavallistakin tyhmempiä.

Ensimmäinen sankari oli ilmestynyt koputtelemaan oven taakse jo ennen avaamista. Hilla oli vain osoittanut seinällä roikkuvaa kelloa, jotta mies tajuaisi, ettei kioski aukeaisi vielä varttiin. Aamuvalmistelut olivat olleet täysin kesken ja kassa avaamatta, eivätkä he muutenkaan saaneet päästää asiakkaita sisään virallisten

aukioloaikojen ulkopuolella. Mies oli huudellut oven läpi jotain vihaisen näköisenä, ennen kuin oli hypännyt autoonsa ja kaasuttanut tiehensä.

Kahvirinki oli puinut päivän suurena uutisena paikallisen muusikon lähestyvää keikkaa. Sen jälkeen juttu oli livennyt kaksimielisiin ja sovinistisiin vitseihin, joita Hilla oli joutunut kuuntelemaan pussittaessaan pullia myytäväksi. Silmäkulmaa oli nykynt, kun ukot olivat keskenään pohtineet sitä, miksi naisten hääpuku oli valkoinen.

”No koska vaimohan on kodinkone”, yksi ukoista oli hekottanut.

Sitten oli tullut paketin hakija, joka oli syyttänyt Hillaa siitä, ettei alkuvuikosta tilattu tavara ollut ehtinyt ajoissa lapsen syntymäpäiville. Hilla oli vastannut napakasti, ettei hänen työnkuvaansa kuulunut noutaa paketteja keskusvarastolta, hän vain hyllytti ja luovutti kuljetusfirmojen tuomat lähetykset hakijoille. Nainen oli sentään ymmärtänyt hävetä, vaikka oli mutissut jotain kunnioituksen puutteesta. Hilla alkoi kuitenkin olla liian väsynyt välittääkseen.

Pari ulkomaalaista asiakasta oli myös yrittänyt asioida kioskillä, mutta he eivät puhuneet sanaakaan suomea. Hilla ei tunnistanut, mitä kieltä he puhuivat, joten Google Kääntäjästäkään ei ollut apua. Lopulta he olivat häipyneet selvästi pettyneinä Hillan puutteelliseen kielitaitoon ja menneet suunnasta päätellen läheisen ruokakaupan kassan kiusaksi.

Lisäksi tulivat ne tavalliset kanta-asiakkaat, jotka eivät osanneet tervehtiä tai kiittää, odottivat myyjältä ajatustenlukutaitoa tai olivat muuten vain niin typeriä ja epäkohteliaita, että vuoronsa lopussa Hilla oli täysin kypsä heittämään seuraavaa asiakasta työavaimillaan

ja kävelemään ulos koko paikasta. Kyseinen muori otti oman aikansa valitessaan arpoja niin hitaasti, että hänen taakseen kerääntyvästä jonosta alkoi kuulua ärtynyttä puhinaa. Lopulta muori kuitenkin lähti matkoihinsa, ja parin seuraavan asiakkaan ajan Hilla yritti vain sivuuttaa heidän kiukuttelunsa.

”Moi”, punahiuksinen nainen tervehti reippaasti hymyillen tullessaan jonon viimeisenä tiskille. ”Yksi iso kahvi, ja minulle on täällä Postin paketti.”

Nainen näytti puhelimestaan valmiiksi avattua saapumisilmoitusta. Paketti löytyi hyllystä lyhyen etsimisen jälkeen.

”Ota croissant myös, nämä ovat vielä ihan tuoreita!” hänen seurassaan oleva, keltaiseen toppatakkiin pukeutunut blondi huudahti paistotuotteiden vitriinin edessä.

”Ja kaksi croissantia”, punapää lisäsi hymyillen niin aidosti, että ostoksia rahastavan Hillankin suupielet nousivat. Vaaleahiuksinen nainen ojensi pussiin pakkaamansa croissantit kaverilleen ja täytti ison kahvikupin, ennen kuin kaksikko huikkasi vielä iloiset heipat.

Hilla nojasi tiskiin ja katseli naisten perään. He nousivat parkkipaikalla valkoiseen pakettiautoon, punapää kuskin paikalle ja blondi matkustajan. Auton peruuttaessa pois ruudusta Hilla näki vilauksen vihreästä tekstistä auton kyljessä: *Majatalo Kontioranta*. Siksi punapää oli näyttänyt niin tutulta. Hilla muisti nähneensä hänen kuvansa paikallislehdessä viimeksi pari viikkoa sitten. Nainen oli majatalon uudempi omistaja.

Kontiorannan toinen omistaja, tummahiuksinen pitkä mies, oli Tepon kertoman mukaan ollut aikoinaan Matiaksen kanssa samaan aikaan yläkoulussa. Kummankaan nimeä Hilla ei muistanut, mutta toisen yrittäjän

astumisesta remmiin oli keskusteltu kiivaasti kioskin kahviringissä alkusyksystä. Jo majatalon siirtyminen sukupolvenvaihdoksessa nuorelle miehelle oli ollut aikanaan iso uutinen, mutta muualta tänne tullut naisryttäjä se vasta ukkojen maailmaa olikin järjittänyt. Uutista ja sen vaikutusta Lehmuslahden elämään oli puitu melkein viikko, kunnes juoru jonkun tekemistä hämäristä traktorikaupoista oli syrjäyttänyt aiheen.

Hilla ravisti päätään ja antoi naisten käynnin luisua pois mielestään. Hän ei ollut Lehmuslahdella asuessaan onnistunut tutustumaan kehenkään omanikäiseensä. Matiaksen ystävät olivat jääneet hänelle etäisiksi, sillä hän ei ollut viihtynyt heidän seurassaan. Välillä hyvätuulisten kaveriporukoiden näkeminen muistutti omasta yksinäisyydestä turhankin kitkerästi. On vain parempi yrittää olla ajattelematta asiaa liikaa ja antaa olla, Hilla mietti siivotessaan kahvittelijoiden jättämät kertakäyttökupit roskakoriin.

ANNI NISKANEN (s. 1996) on Paltamossa kasvanut, Virolahdella asuva kirjailija. Vesistöjen äärellä viihtyvä Niskanen inspiroituu luonnosta sekä tosielämän kohtaamisista ja hyödyntää kirjoittaessaan värikästä työhistoriaansa matkailu- ja asiakaspalvelualalla.

LEHMUSLAHTI-SARJA:

Hunajaa ja houkutuksia (2024)

Vipinää ja villasukkia (2024)

Kuohuja ja kissankelloja (2025)

Lempeä ja leivonnaisia (2026)

VAROITUS: SAATTAA AIHEUTTAA MAKEANHIMOJA JA SYDÄMENTYKYTYKSIÄ!

Pohjois-Suomesta Lehmuslahdelle muuttanut Hilla kokee olevansa jumissa työssä, josta ei nauti. Vain leipominen piristää yksinäistä elämää. Uskaltaisiko irtisanoutua ja tehdä intohimostaan ammatin? Saavathan taidokkaat kakut rutkasti ihailua Instagramissa.

Tyhjän päälle heittäytyttyään Hilla ehdottaa yhteistyötä Samulle, joka omistaa läheisen Jokituvan kahvilan. Jaetut hetket keittiössä herättävät kutkuttavia tunteita. Kun kyläyhdistys päättää järjestää Lehmuslahden Lemmenviikon, Jokituvan kaksikko värvätään avuksi. Mutta kantaako Hillan haave uudesta urasta leipurina?

Lempeä ja leivonnaisia on suosittu Lehmuslahti-sarjan neljäs osa. Se tuo uuden tuttavuuden kuvitteelliseen pikkukylään Kaakkois-Suomeen, lähelle itärajaa.

9 789520 478094

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-7809-4

KANSI: TIMO NUMMINEN • KANNEN KUVAT: SHUTTERSTOCK